

MIKÄ ON LUONTEENI/TEMPERAMENTTINI?

Ohjaaja

Valmistelu

Ennen kuin alat käsitellä tätä teemaa, on jaettava eri luonteita kuvaavat paperit etukäteen luettavaksi. Olisi hyvä, jos itse lukisit jonkun asiaa koskevan kirjan, jotta aihepiiri olisi sinulle tuttu. Saatavana on esim. Tim La Hayn "Kristitty ja ihmisluonne". (RV kust.1979)
Mieti valmiiksi viitekysymys edelliseen kertaan. Kertokaa toisillenne kokemuksianne ongelmien ratkaisemisessa, josta oli aikaisemmin puhe.

Virikkeitä keskustelulle

1. Jaa nyt jokaiselle "luonneympyrä"-sivu ja anna heidän merkitä itseään kuvaavat ominaisuudet.
2. Keskustelkaa asiasta ryhmässä. Anna jokaisen sanoa, mikä luonnetyyppi hänellä on ensisijaisena, mikä toissijaisena. Kysy: "Oletko merkinnyt enemmän vahvoja puolia vai heikkoja? - minkä ominaisuuden löydät jossain muodossa kaikissa luonnetyypeissä?"

Sangvinikko:	itsekeskeinen
Koleerikko:	vakuuttunut omasta mielipiteestä, itsetyytyväinen
Melankolikko:	itsekeskeinen
Flegmaatikko:	itseensä suuntautunut

Seuraus: kaikki ihmiset ovat egoisteja ja heillä on aito tarve vapautua oman itsensä kahleista toisia varten.

4. Jaa sivut "Luonnekonflikteista selviäminen" ja "1 Kor. 13" Anna lukea johdanto ja vastatkaa kysymyksiin yksitellen.

Kolmannessa kysymyksessä tulisi vastauksena olla: "Rakkaus" 1 Kor. 13 mukaan osoittaa meille, ettemme koskaan voi harjoittaa agape -rakkautta - Jumalallista rakkautta - ilman Jumalan apua - ja että me emme edes Jumalan avulla koskaan pysty täydellisesti rakastamaan - mutta hänen rakkautensa auttaa meitä oppimaan rakastamaan ehdoitta. (Anna jokaisen osallistujan luetella mahdollisimman monta esimerkkiä)

Tehtävä: - Anna jokaiselle osallistujalle mukaan vähintään yksi "luonneympyrä"- paperi.

- jokaisen olisi seuraavaan kertaan mennessä keskusteltava miehensä kanssa luonne-eroavaisuuksista siten, että hän antaa tämän merkitä ympyrään, miten hän arvioi vaimonsa ja päinvastoin.

Huomautus: Jos ryhmässä on yksinhuoltajia, laajenna kysymys koskemaan ihmisiä, joiden kanssa he ovat eniten tekemisissä, esim. työtoverit, johtaja tai yksityiselämässä sukulaiset, lapset, ystävät.

NELJÄ LUONNETYYPPIÄ/TEMPERAMENTTIA

Jokainen ihminen on sekoitus neljästä luonnetyyppistä. Tavallisesti yksi luonnetyyppi on ensisijaisena, yksi toissijaisena. Tämä ilmenee siitä, että yhdessä luonnetyyppissä tulee esille enemmän vahvoja puolia ja heikkoja puolia kuin toisessa. Harvemmin voi itsensä tunnistaa kolmesta eri luonnetyyppistä. Tästä syystä on olemassa kaksitoista yleisesti esiintyvää luonnesekoitusta, esim. Koleerikko/Sangviinikko; Flegmaatikko/Sangviinikko. Ensisijainen luonteenpiirre mainitaan aina ensimmäisenä.

SANGVIINIKKO

Sangviinikko on lämmin, iloinen ja eloisa henkilö. Hän on luonteeltaan avoin, herkkä ja hänen sydämensä on vastaanottavainen ulkoisille vaikutteille. Hän tekee päätöksensä enemmän tunteen kuin ymmärryksen mukaan.

Hän rakastaa ihmisiä, eikä ole mielellään yksin. Hän tuntee olonsa hyväksi, kun hänellä on ystäviä ympärillään tai kun hän voi olla huomion keskipisteenä. Hänellä on loppumaton varasto kiinnostavia kertomuksia, joita hän kertoo kuvailevasti ja on siten sekä aikuisten että lasten rakastama. Kutsuilla ja yhteiskunnallisissa riennoissa hän on tervetullut vieras.

Sangviinikko ei jää koskaan sanattomaksi. Hän puhuu usein ennen kuin ajattelee, mutta hänen avoimuudellaan on kuulijoihinsa nähden aseistariisuva vaikutus, se pakottaa kuulijat yhtymään hänen mielipiteisiinsä. Hiljaisemmat kadehtivat usein hänen lähinnä äänekkästä ja ulospäin suuntautuvampaa elämäntapaansa.

Hän vaikuttaa luonteensa vuoksi useimmiten itsevarmemmalta kuin todellisuudessa on, mutta energiansa ja miellyttävän olemuksensa ansioista hän selviää elämän karikoista. Ihmiset puolustelevat hänen heikkouksiaan sanomalla vain: "No, hän on nyt vaan sellainen".

Maailma rikastuu näiden iloisten ja ystävällisten sangviinikkojen myötä. He ovat hyviä myyjiä, sairaala-apulaisia, opettajia, viihdyttäjiä, näyttelijöitä, puhujia ja johtajia. Sangviinikko luokitellaan henkilöksi, joka menestyy. Usein hän ei kuitenkaan saavuta sitä, koska hänen heikko tahtonsa tekee hänet tehottomaksi ja epäluotettavaksi. Hänellä on taipumus olla rauhaton, kuriton, epäitsekäs ja tunnepitoisesti räjähtelevä.

KOLEERIKKO

Koleerinen luonnetyyppi löytyy tulisista, nopeista, aktiivisista, käytännöllisistä ja lujatahtoisista ihmisistä. Hän on itseensä tyytyväinen, riippumaton, varma ratkaisuisaan, luja mielipiteissään, hänen on helppo tehdä päätöksiä itsensä ja muiden puolesta. Hän uhkuu aktiivisuutta, oikeastaan koko elämä on hänelle aktiivisuutta. Häntä ei tarvitse innostaa, vaan hän innostaa ympäristöään loppumattomilla ideoillaan, suunnitelmillaan ja kunnianhimollaan. Hänen aktiivisuutensa ei ole päämäärätöntä, koska hän pystyy tekemään nopeita päätöksiä ja pitkäaikaisia päätöksiä. Hänen ei ole vaikea pitää puoliaan painetta vastaan eikä hän välitä, mitä muut ihmiset hänestä ajattelevat. Hänellä on vankka mielipide asioista ja hän voi antaa panoksensa suurissakin sosiaalisissa projekteissa.

Koleerikko ei anna vaikeuksien pelottaa vaan päinvastoin rohkaistuu niistä. Hänessä on sitkeää päättäväisyyttä ja hän menestyy usein siinä, missä toiset epäonnistuvat, ei siksi, että hänen suunnitelmansa olisivat parempia, vaan siksi, että hän puskee eteenpäin senkin jälkeen, kun toiset ovat masentuneet ja luopuneet asiasta.

Jos sanonnassa: "Johtajaksi synnyttään eikä tulla" on jotakin perää, niin hän on synnynnäinen

johtaja. Tunnepuoli on koleerikolla vähiten kehittynyt. Hän ei helposti tunne myötätuntoa toista kohtaan eikä näytä sääliä. Hän ei osaa nauttia kauniista taiteesta, koska hän on pääasiassa kiinnostunut elämän hyödyllisistä arvoista. Hän tarttuu helposti tilaisuuksiin ja löytää mahdollisuuksia, joita käyttää hyväkseen. Vaikka hänellä on ajatukset järjestyksessä, pienet yksityiskohdat useimmiten kyllästyttävät häntä. Hän ei mieti ja erittele asioita pitkään vaan käyttää päätöksissään sisäistä intuitiotaan. Hän näkee jatkuvasti päämääränsä silmiensä edessä, eikä sen vuoksi näe mahdollisia vaikeuksia tai ongelmia, joita on sen saavuttamisen esteenä. Hän on mielellään hallitseva, ja siksi häntä usein nimitetäänkin opportunistiksi.

Monet suuret kenraalit ja johtajat ovat olleet koleerikkoja. Koleerikot ovat hyviä johtajia, keksijöitä, tuottajia, diktaattoreja tai rikollisia, sen mukaan millainen moraalilla on. Koleerikon heikkoudet tekevät elämisen hänen kanssaan vaikeaksi. Hän voi olla kiivas, säälimätön ja mielestään aina oikeassa. Tällaista ihmistä arvostavat useimmiten enemmän ystävät ja työtoverit kuin hänen oma perheensä.

MELANKOLIKKO

Melankolikkoa sanotaan usein "mustaksi tai synkäksi" henkilöksi. Hän on asioita erittelevämpi, uhrautuvaisempi, lahjakas täydellisyyden tavoittelija, herkkä ja tunteellinen. Kukaan ei iloitse enemmän kauniista taiteesta kuin Melankolikko. Hän on enemmän itseensä sulkeutunut, mutta mielialat vaihtelevat hänen antaessaan tunteiden hallita itseään. Joskus hän on onnensa kukkuloilla ja näyttää ulospäin suuntautavalta. Toisena hetkenä hän on masentunut, vetäytyy syrjään ja vaikuttaa epäystävälliseltä.

Melankolikko on uskollinen ystävä, mutta päinvastoin kuin sangviinikko hän ei ystäväysty helposti. Hän ei mene ihmisten luokse, vaan odottaa, että nämä tulevat hänen luokseen. Hän on ehkä luotettavin kaikista luonnetyypeistä, koska hänen täydellisyydentavoittelunsa ei salli hänen livistää tiehensä ja tuottaa pettymystä toisille, jotka ovat hänestä riippuvaisia. Hänen luontainen vastenmielisyytensä tunkea itseään eteenpäin ei kuitenkaan ole merkki siitä, ettei hän pitäisi ihmisistä, sillä kuten me kaikki, hän ei ainoastaan pidä toisista, vaan hänen suuri toiveensa on olla muiden rakastama. Huonot kokemukset saavat hänet kuitenkin epäroimään hyväksyä toiset ulkoisten seikkojen perusteella. Sitä paitsi hän on epäluuloinen toisten lähestyessä häntä ja osoittaessa hänelle huomiota.

Poikkeuksellisen hyvänä asioiden erittelijänä, hän voi usein ennalta arvioida, mitä vastuksia tai ongelmia jonkun asian toteuttaminen voi tuoda eteen. Tämä ennalta näkeminen on jyrkkä vastakohta koleerikolle, joka harvoin etukäteen hyväksyy kohtaavansa vaikeuksia, vaan luottaa voittavansa kaikki mahdolliset vastukset. Melankolikko usein epäroii ryhtyä uusien asioiden toteuttamiseen tai joutuu kiistaan niiden kanssa, jotka sitä haluaisivat.

Joskus kun hänen tunteensa ovat korkeimmillaan, hän saattaa tehdä suurenmoisia taiteellisia tai älyllisiä töitä. Niiden valmiiksi saamisen jälkeen seuraa usein syvä masennuskausi. Melankolikko löytää elämäntehtävänsä usein henkilökohtaisten uhrausten kautta. Näyttää siltä kuin hänellä olisi halu saattaa itsensä kärsimään. Hän valitsee usein vaikean ammatin, johon liittyvät uhraukset. Tehtyään päätöksensä hän suorittaa tehtävänsä erittäin perusteellisesti saaden suurta aikaan.

Melankolikolla on paljon luonnollisia voimia, kun ne tulevat Pyhän Hengen vaikutuksesta näkyviin. Monet suurimmista taitelijoista, muusikoista, keksijöistä, filosofiista, kasvattajista ja teoreetikoista ovat Melankolikkoja.

Hänellä on monia heikkouksia: hän on itsekeskeinen, pessimistinen, herkkätunteinen, kriittinen, oikukas ja itsepäinen. Tämän luonteisia ovat useimmat nerot maailmassa, mutta

myös useimmat ihmiset, jotka eivät ole saaneet mitään aikaani. Tuloksiin vaikuttaa se, onko hän korostanut hyviä puoliaan, vai ovatko hänen heikkoutensa saaneet vallan. Tunne-elämältään heidän on usein vaikeampaa selviytyä kuin muiden. Jos heidän heikkoutensa jatkuvasti painavat heitä, he vaipuvat usein masennukseen, vainoharhoihin, kuviteltuihin sairauksiin, liiallisiin syyllisyydentuntoihin, perusteettomiin pelkoihin ja vihamielisyyteen.

FLEGMAATIKKO

Flegmaatikko on rauhallinen, huoleton, hidas, mukavuudenhaluinen ja tasainen luonne. Elämä on hänelle onnellinen, vailla jännitystä olevana kokemus, jossa hän mahdollisimman paljon välttää mihinkään sekaantumista. Hän näyttää harvoin menettävän malttinsa ja ilmaisee harvoin suuttumusta tai ihastusta. Hän luonteensa pysyvästi samanlainen. Hänen viilleän, vaiteliaan ulkokuorensa alla on hyvä sekoitus eri kykyjä. Hän tuntee enemmän kuin voisi luulla ja hänellä on hyvä käsityskyky kauniista taiteista ja elämän miellyttävistä puolista.

Koska hän pitää ihmisistä, hänellä on tarpeeksi ystäviä. Kuivalla huumorillaan hän saa toiset itkemään naurusta samalla kun hänen ilmeensä ei värähdäkään. Hänellä on ainutlaatuinen kyky nähdä toisten luonnetyyppien hauskuuksia. Hyvän muistinsa ansioista hän on mainio imitaattori ja ärsyttää mielellään muita. Sangviinikon päämäärättömät ja rauhattomat ihastukset ärsyttävät häntä, ja joutuessaan vastakkain hän kumoaa sellaiset haaveet tarpeettomina. Häntä tympäisee melankoolikon raskasmielisyys ja hän on taipuvainen saattamaan tämän naurunalaiseksi. Flegmaatikko nauttii saadessaan kaataa kylmää vettä koleerikon kunnianhimoisten suunnitelmien ja aikeiden päälle. Hän ottaa elämässään mieluiten katsojan roolin ja vain vastahakoisesti osallistuu syvemmin toisten toimintoihin. Hän ei mielellään anna minkään muuttaa päiväjärjestystään. Tämä ei kuitenkaan merkitse, etteikö hän ymmärtäisi toiminnan tarvetta tai myöntäisi toisten vaikeuksia todeksi. Hän, kuten koleerikko, voivat havaita saman sosiaalisen epäoikeudenmukaisuuden, mutta reaktiot ovat aivan erilaiset.

Koleerikon sanoessa: "perustakaamme komitea ja tehkäämme jotakin tämän tilanteen muuttamiseksi", sanoo flegmaatikko ennemmin: "Nämä olosuhteet ovat kauheita, miksi kukaan ei tee mitään asian hyväksi?"

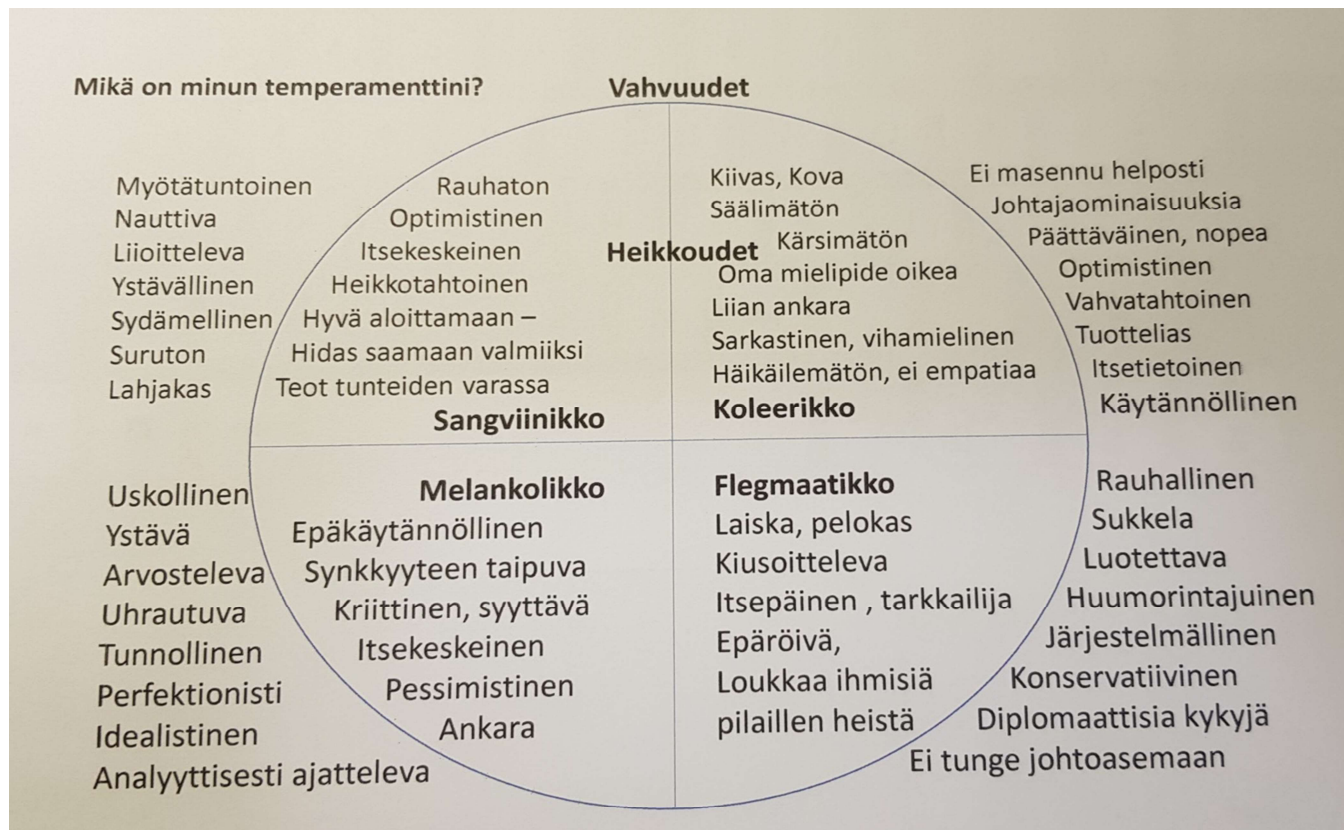
Flegmaatikko on tavallisesti hyväsydäminen ja osaa ottavainen, mutta tuo harvoin esille todellisia tunteitaan. Hän ei koskaan tartu itse johtoon, mutta kun hänet on johonkin valittu hän osoittautuu erinomaiseksi johtajaksi. Hänen on helppo voittaa toiset puolelleen ja lisäksi hän on synnynäinen rauhantekijä.

Maailma hyötyy flegmaatikon lahjakkaasta ja tehokkaasta luonteesta. Hän on hyvä diplomaatti, opettaja, kirjanpitäjä, johtaja, tiedemies tai eräänlainen henkisen työn tekijä.

Flegmaatikon suurimmat heikkoudet ovat motivaation puute tai laiskuus. Hän on tyytyväinen seuratessaan toisten elämää. Hän kiusoittelee heitä suojellakseen itseään tai säästääkseen energiaansa. Samanaikaisesti hän on itsepäinen, epäröivä ja pelokas.

Hänen kanssaan on tavallisesti helppo elää, mutta hänen huoleton elämäntapansa voi ärsyttää aggressiivisempaa kumppania. Flegmaatikot ovat yleensä hyviä leikkimään lasten kanssa. Heille on helpompaa keskeyttää jokin toiminta leikkiäkseen lasten kanssa. Moni aktiivinen mies voisi sanoa flegmaatikko-vaimostaan: "hän on erinomainen vaimo ja äiti, mutta huono taloudenhoitaja." Päinvastoin voi moitteettomasti taloutensa hoitava olla huono äiti. Hän mieluummin keskeyttäisi taloustyöt leikkiäkseen lasten kanssa, mutta lattia on ensin lakaistava, vaatteet pestävä. Nämä tiedostamattomat reaktiot eri elämäntilanteissa ovat osa luonnettamme. Luonteiden tutkiminen auttaa ymmärtämään ihmisten erilaisuutta avioliitossa.

Huomaamme myös, miten vastakohtaisuudet vetävät puoleensa.

Ammattialoja

Sangviinikko
Koleerikko
Melankolikko
Flegmaatikko

Näyttelijä, liikemies, puhuja
Johtaja, tuottaja, rakennusmestari
Taiteilija, muusikko, keksijä, filosofi, lääkäri
Diplomaatti, kirjanpitäjä, opettaja, tekniikko

1. KORINTTOLAISKIRJE 13

Vaikka osaisin puhua kaikilla kielillä, joita on taivaassa ja maan päällä, mutta en rakastaisi muita ihmisiä, puheeni olisi vain merkityksetöntä sanahelinää.

Vaikka minulla olisi profetoimisen lahja ja tietäisin kaiken, mutta en rakastaisi muita, mitä hyötyä siitä olisi?

Vaikka minulla olisi sellainen uskon lahja, että saisin käskylläni vuoret liikkumaan, ilman rakkautta en olisi yhtään mitään.

Vaikka antaisin köyhille koko omaisuuteni ja vaikka minut poltettaisiin elävältä siksi, että kerron ihmisille Kristuksesta, uhrini olisi arvoton, ellen rakastaisi muita.

Rakkaus on kärsivällinen ja lempeä. Se ei koskaan ole kateellinen eikä mustasukkainen, se ei rehentele eikä ylpeile. Se ei ole ylimielinen, itsekäs eikä töykeä. Rakkaus ei vaadi oman tahtonsa toteutumista. Se ei ole ärtyisä eikä loukkaannu helposti. Se ei kannata kaunaa eikä muista kärsimäänsä vääryyttä. Rakkaus ei hyväksy epäoikeudenmukaisuutta, vaan haluaa aina totuuden voittavan. Olet uskollinen sille, jota rakastat, maksoi mitä maksoi. Jaksat uskoa hänestä hyvää ja olet aina valmis puolustamaan häntä. Kaikki armolahjat katoavat kerran, mutta rakkaus pysyy ikuisesti. Profetoiminen, kielilläpuhuminen ja kyky tietää asioita ovat katoavia lahjoja.

Näine lahjoinemmekin tiedämme vielä kovin vähän, ja profetoimisemme on puutteellista. Mutta kun Jumala kerran tekee meistä täydellisiä, ei näitä epätäydellisiä lahjoja enää tarvita. Lapsena puhuin ja ajattelin asioista lasten tavoin. Sitten kasvoinkin aikuiseksi ja luovuin lapsellisuudesta. Samoin me ymmärrämme ja tajuaamme Jumalasta nyt vain vähän: katselemme Hänen kuvaansa kuin himmeästä peilistä. Mutta kerran näemme hänet kasvoista kasvoihin. Kaikki mitä tiedän, on vielä hämärää ja epäselvää, mutta silloin näen kaiken selvästi, yhtä selvästi kuin Jumala nyt näkee minun sydämeeni. Vain nämä kolme kestävät: usko, toivo ja rakkaus. Suurin niistä on rakkaus.
(Elävä uutinen)